

На вивченні знаходилося 50 зразків люпину білого різного еколого-географічного походження з 25 країн світу. Технологія вирощування – загальноприйнята для даної зони.

За врожайністю зерна вивчений матеріал розподілено на три групи: з низьким проявом ознаки – 16 зразків, з середнім – 17 зразків, з високим проявом ознаки – 17 зразків. Діапазон рівня врожайності зерна коливався в межах від 290 до 750 г/м². Урожайність стандартного

сорту Вересневий була на рівні 500 г/м². Максимальну врожайність зерна відмічено у зразків: UD0800438 (Німеччина) – 670 г/м², UD0800661 (Іспанія) – 650 г/м², UD0800693 (Україна) – 670 г/м², UD0800709 (Угорщина) – 730 г/м², UD0800920 (Іспанія) – 650 г/м², UD0801264 (Чехія) – 750 г/м², UD0801325 (Польща) – 660 г/м², які рекомендовано залучати в селекційну роботу при створенні високоврожайних сортів для південної частини Лісостепу України.

УДК 633.11:581.48:632.9

Сіроштан А.А., кандидат с.-г. наук, завідувач відділу насінництва та агротехнологій

Олефіренко Б.А., аспірант, заступник директора з фінансово-економічної та маркетингової діяльності

Миронівський інститут пшениці імені В. М. Ремесла НААН України

E-mail: mwheats@ukr.net

ПОКАЗНИКИ ТЕПЛОСТІЙКОСТІ В НАСІННЯ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ І ТВЕРДОЇ ЯРОЇ

Насіння пшениці ярої з високим рівнем теплостійкості забезпечує підвищення врожайності в засушливих умовах на 3,5 ц/га і більше та зниження норми висіву такого насіння на 15–20%. Існує пряма кореляція між урожайністю та показниками схожості насіння після гідротермотестування. Чим менше знижується схожість після термообробки, тим вищими є врожайні властивості насіння. Формування насіння з високою теплостійкістю значною мірою залежить від погодних умов, особливо в період від воскової стиглості до обмолоту.

Відсутність даних про теплостійкість насіння нових сортів пшениці ярої залежно від впливу гідротермічних і антропогенних чинників спонукала нас до проведення відповідних досліджень з метою прогнозування урожайних властивостей цих сортів.

У вирощеного насіння сортів пшениці ярої (10 сортів пшениці м'якої ярої і 6 твердої ярої), зібраного з урожаю 2021 року, визначали показники теплостійкості. Насіння досліджуваних сортів аналізували методом термотестування, з метою виявлення адаптивних властивостей після теплового впливу, а саме активності кильчення, енергії проростання та лабораторної схожості після прогрі-

вання. Показник теплостійкості визначали згідно з методикою В. Г Шахбазова. Насіння прогрівали на водяній бані за температури 60 °С упродовж 5 і 10 хв., а потім після 3–5-хвилинного охолодження у воді (t° = 12–15 °С) розкладали в ростильні і пророщували. Посівні якості визначали за загальноприйнятою методикою ДСТУ 4138-2002.

Енергія проростання насіння у сортів пшениці м'якої ярої в контролі без прогріву становила 95–99%, у пшениці твердої ярої – 90–97%. Після прогріву протягом 5 хв. у насіння пшениці м'якої енергія проростання була від 92 до 98%, пшениці твердої – 88–95%, а після прогріву протягом 10 хв. – 78–98% і 83–94% відповідно.

Лабораторна схожість насіння у сортів пшениці м'якої ярої без прогріву становила 97–99%, у пшениці твердої ярої – 91–99%. Після прогріву протягом 5 хв. у насіння пшениці м'якої схожість була на рівні 96–99%, пшениці твердої – 90–97%, а після прогріву протягом 10 хв. – 83–95% і 81–95% відповідно.

Вищу теплостійкість насіння, тобто менше зниження схожості після прогріву, виявлено у сортів пшениці м'якої ярої 'Дубравка', 'Оksamит миронівський' і 'МПП Дана', та у сортів пшениці твердої ярої 'Діана' і 'Магдалена'.

УДК 631.576.3:633.18(477.7)

Скоріков Д.А., магістр

Завадська О.В., кандидат с.-г. наук, доцент кафедри технології зберігання, переробки та стандартизації продукції рослинництва,

Бондарєва Л.М., кандидат с.-г. наук, доцент кафедри інтегрованого захисту та карантину рослин

Національний університет біоресурсів і природокористування України

E-mail: zavadska3@gmail.com

ЯКІСТЬ ЗЕРНА РИСУ РІЗНИХ СОРТІВ

Рис – одна із найпоширеніших культур у світовому рослинництві. За кількістю посівних площ він зрівнявся з посівами кукурудзи та пшениці. Щороку виробляють більше 600 млн.т. зерна цієї культури. Оцінка якості зерна рису сортів вітчизняної селекції, для оцінки придатності його до переробки та тривалого зберігання, є актуальним.

Для дослідів було відібрано зерно рису вітчизняних, поширених у виробництві сортів, вирощене в ДП ДГ «Інституту рису», який знаходиться в степовій зоні. Визначали якість зерна п'ятьох сортів, а саме: 'Україна-96' (контроль), 'Віконт', 'Маршал', 'Преміум', 'Пам'яті Гічкана'. Аналіз технологічних показників якості зерна рису про-